

Regiodag Rijn-Maasmonding: samenwerken op basis van vertrouwen

Onder de noemer 'Verder met vertrouwen' vond op 18 november 2021 de online regiodag van de regio Rijn-Maasmonding (RMM) plaats. Vertrouwen is immers belangrijk geweest voor het succes van de eerste planperiode van Slim Watermanagement. In de tweede planperiode gaan we door met vertrouwen, zodat we voorbereid zijn op de continuering van Slim Watermanagement als reguliere werkwijze na 2027. Zo'n vijftig deelnemers waren getuige van een inspirerend en verbindend webinar.

Stipt om 10.00 uur opent dagvoorzitter Leo Santbergen (Waterschap Brabantse Delta) de online regiodag van de regio Rijn-Maasmonding. Na een welkomstwoord en een toelichting op het programma volgt een korte poll. Daaruit blijkt dat het gros van de deelnemers bij een waterschap werkt en dat er ook de nodige aanwezigen zijn die bij Rijkswaterstaat werken. Op de vraag naar waar de deelnemers zijn ingelodigd komt naar voren dat het grootste deel afkomstig is uit het zuidwesten van het land, maar dat er ook mensen bij zijn uit Brabant, Utrecht, Flevoland en Gelderland. Bij de vraag 'Als je aan Slim Watermanagement Rijn-Maasmonding denkt, waar denk je dan aan?' komen vooral woorden als 'samenwerken', 'optimalisatie' en 'verbinding' naar voren. Volgens Leo vat dit de kern van Slim Watermanagement goed samen: 'Onze grote uitdaging is en blijft verbindingen leggen en samenwerking zoeken.'

Tweede planperiode Slim Watermanagement

Het eerste inhoudelijke onderdeel van het programma gaat in op de tweede planperiode van Slim Watermanagement. Als eerste krijgt programmamanager Bas de Jong (Rijkswaterstaat) het woord. Hij blikt eerst kort terug op het verleden. 'We zijn de afgelopen jaren voortvarend met elkaar aan de slag gegaan, waarbij de conclusie is dat Slim Watermanagement werkt.' Daarna gaat hij in op de komende planperiode. 'Hiervoor wordt aan een parapluplan gewerkt, waarin alle informatie uit de regionale plannen, het Watermanagementcentrum Nederland-plan en het plan voor de informatievoorziening bij elkaar staat voor de opdrachtgever DG Water en Bodem.' Bas geeft aan dat het programma Slim Watermanagement na de tweede planperiode, die loopt tot en met 2027, stopt. 'Dan moet Slim Watermanagement tot het reguliere werk behoren.' Uit de chat komt de vraag wat Bas als de grootste uitdaging beschouwt voor de tweede planperiode. Daarover is hij kort: 'De grootste uitdaging is ervoor zorgen dat onze werkwijze gaat landen in het reguliere werk.'

Slim WM 2.0 en de regio Rijn-Maasmonding

Marco Vroege (Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard) gaat daarna in op het plan van de regio Rijn-Maasmonding voor de tweede planperiode. Hij vertelt dat dit bestaat uit vier speerpunten: sturen op water van de gewenste kwaliteit, verkleinen van (schade door) wateroverlast, samen werken en kennis delen, en bijdragen aan en gebruik van landelijke informatievoorziening en redeneerlijnen. 'Bij sturen op water van de gewenste kwaliteit gaan wij als regio na hoe we flexibeler kunnen sturen met onze stuwen om ongewenste kwaliteit – denk aan blauwalg of te zout water – te voorkomen.' Over wateroverlast stelt Marco dat je regen natuurlijk niet kunt voorkomen, maar dat je door sturing schade wel kunt beperken. Marco staat vervolgens nog kort stil bij de samenwerking tussen waterbeheerders. 'Die moet blijvende aandacht krijgen, zeker met het oog op de periode na 2027.'

Belangrijkste resultaten 2021: inlaatvensters en praktijkproef droogte

Het volgende programmaonderdeel gaat in op de belangrijkste resultaten van de Regio Rijn-Maasmonding in 2021. 'Dat doen we in twee delen, waarbij we steeds twee korte filmpjes of vlogs laten zien', zo licht dagvoorzitter Leo Santbergen toe. In de eerste vlog vertellen Marco Vroege en Thijs Ijpelaar (Waterschap Hollandse Delta) over het project 'Slim sturen met inlaatvensters'. Doel is het verbeteren van de strategie voor het inlaten van zoet water, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de momenten waarop de chlorideconcentratie van het in te laten water laag is: de zogenoemde inlaatvensters. In de [tweede vlog](#) gaan Stefan Nieuwenhuis (Rijkswaterstaat) en Rutger Blok (Rijkswaterstaat) in op de [Praktijkproef Droogte Volkerak-Zoommeer](#), waarbij in de echte omgeving werd gesimuleerd hoe effectief de maatregel 'Peilopzet' is in tijden van extreme droogte. Een belangrijke aanbeveling van Stefan en Rutger voor de regio Rijn-Maasmonding: 'Heroverweeg de inlaatstop Volkeraksluizen.'

Keynote over samenwerking

Daarna krijgt keynotespreker Jitske van Popering, onderzoeker aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, het woord. Zij gaat in op samenwerking in de regio Rijn-Maasmonding. Jitske stelt dat het doel van samenwerken is dat je er vanuit een gedeeld doel en vanuit de inhoud aan begint. 'Bijvoorbeeld omdat er een maatschappelijke opgave is. Dat geeft richting, motiveert en mobiliseert.' Zij geeft aan dat dit bij Slim Watermanagement wel goed zit met watertekort en wateroverlast voorkomen of beperken. 'Dit staat in de samenwerking centraal bij alles wat jullie doen.' Maar hoe kun je die samenwerking nu optimaliseren? Volgens Jitske zijn er nog twee belangrijke principes. 'Lever als persoon of organisatie een bijdrage en wees daarop aanspreekbaar. En versterk elkaar door inhoud en strategie (beleid) met elkaar te verbinden. Ga daar vervolgens samen mee aan de slag.' Voor meer informatie over samenwerken in de Slim Watermanagementregio Rijn-Maasmonding, kun je Jitskes [presentatie](#) downloaden.

Samenwerken als één overheid

Dagvoorzitter Leo Santbergen reflecteert vervolgens met directeuren Jelle Visser (Hoogheemraadschap Delfland), Roland Vissers (Waterschap Hollandse Delta) en Floortje Hanneman (Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid) op Jitskes keynote. Dat doet hij aan de hand van drie stellingen. Op de eerste stelling ('De samenwerking binnen Slim WM Rijn-Maasmonding is een goed voorbeeld waarin we nu al als één overheid samenwerken') wordt instemmend gereageerd. Of zoals Jelle zegt: 'Slim Watermanagement is een schoolvoorbeeld van hoe overheden goed samenwerken.' Roland signaleert een uitdaging: 'Operationeel vinden we elkaar steeds beter en werken al heel goed samen. Ook strategisch is dat nodig om de volgende stappen te maken en dan kom je al snel in het politiek-bestuurlijke speelveld terecht. Hoe krijg je daar alle neuzen dezelfde kant op?' Floortje herkent dit en stelt dat de opgave buiten voorop moet worden gesteld: 'De samenleving verwacht ook van ons dat we samenwerken. Het is ondenkbaar dat we stoppen met Slim Watermanagement en teruggaan naar "dom" watermanagement.'

Over de beheergrenzen heen kijken

Ook de tweede stelling ('Slim WM blijft alleen succesvol als we vaker over onze (water)beheergrenzen heen kijken') kan op instemming van de directeuren rekenen. Floortje stelt dat Rijkswaterstaat er niet voor Rijkswaterstaat is, maar voor de inwoners van Nederland. 'Dat belang moeten we voorop stellen. In de praktijk zijn we soms helaas wat minder flexibel dan we zouden willen. Daar wil ik als directeur graag aanspreekbaar op zijn.' Jelle is het daarmee eens: 'Het gaat om het grotere geheel. Het werkt niet als je alles regionaal in kleine stukjes aanvliegt. We moeten het samen oplossen. Daarom ben ik ook zo trots op de samenwerking van de waterschappen en Rijkswaterstaat binnen Slim Watermanagement.' Roland geeft aan dat lokale belangen belangrijk zijn, maar dat we op het gebied van bijvoorbeeld zoetwater nationaal moeten kijken. 'Als er bij Lobith anders aan "de kraan" wordt gedraaid, hebben we in onze regio een groot probleem. Daarom moet je hier samen – vanuit nationaal en zelfs internationaal perspectief – naar kijken.'

Ambassadeur van Slim Watermanagement

De derde stelling luidt 'Ik ben in mijn organisatie ambassadeur van Slim WM'. Ook daar wordt positief op gereageerd. 'Ambassadeurschap is voor mij mensen hun werk laten doen en hen hiervoor het platform bieden', aldus Jelle. Roland vertelt dat hij een fan is van Slim WM, omdat het voor hem de kern raakt van waarom hij bij een waterschap werkt. 'Intern draag ik dit uit door experimenteerruimte te creëren en te zorgen voor verbinding. Ik geef iedereen – tot aan het bestuur toe – mee dat we ons niet moeten beperken door de grenzen van onze organisatie.' Floortje stelt dat Slim WM binnen Rijkswaterstaat wordt gedragen door enthousiaste mensen 'die er echt voor gaan'. 'Mijn wens is dat Slim Watermanagement bij nog veel meer mensen door de aderen gaat stromen. En daar doe ik zelf mijn uiterste best voor.'

Belangrijkste resultaten 2021: Parksluizen en synthese

Na een korte pauze worden er weer twee filmpjes getoond. In de [derde vlog](#) vertellen Lineke Tiemens (Hoogheemraadschap van Delfland) en Nathalie van Veen (Rijkswaterstaat) over [zoutindringing bij de Parksluizen](#) en een daaraan gerelateerde studie naar fysieke maatregelen. Want hoe houd je een deel van het systeem zoet als er via de Parksluizen veel zout water binnendringt? Conclusie is dat er via Slim Watermanagement veel kennis is opgedaan over systeemwerking en zout. De resultaten worden meegenomen in de volgende planperiode. In de [vierde en laatste vlog](#) gaat Wouter Quist (Rijkswaterstaat) in op het syntheseonderzoek dat de regio Rijn-Maasmonding heeft laten uitvoeren. Conclusie daarvan is dat er veel is gedaan en veel is opgeleverd, met focus op de inhoud en kennis verwerven. Aanbevelingen zijn volgens Wouter: 'Formuleer een stevige, gezamenlijke ambitie voor het vervolg. En verbindt je organisaties beter aan Slim Watermanagement om elkaars belangen beter te leren kennen en kennis in te bedden, ook met het oog op de periode na 2027.'

Wanneer is Slim Watermanagement 2.0 geslaagd?

Leo leidt daarna het laatste programmaonderdeel in. De deelnemers gaan in kleine groepjes uiteen met een concrete opdracht: wanneer is Slim WM 2.0 in de regio Rijn-Maasmonding geslaagd? Wanneer zijn jullie tevreden?' Na een kleine twintig minuten geven de zes begeleiders van de breaktourooms een korte terugkoppeling door middel van een slogan:

- René van der Zwan (Hoogheemraadschap van Rijnland): 'Slim Watermanagement 2.0 is geslaagd als er in december 2027 begrip is voor elkaars regio's, als je elkaar kunt snappen en achter Nederlandbrede maatregelen kunt staan. Daarbij kan het informatiescherm Slim WM met informatie op maat van de gebruikers – van peilbeheerder tot directeur – goed helpen in het geven en nemen van vertrouwen.'
- Lineke Tiemens: 'We zijn tevreden als we de energie die er nu is vast kunnen houden, ondanks de uitdagingen van de komende planperiode, en daarbij ook een voorbeeld kunnen zijn van democratisch bestuur: denkend vanuit één systeem en één belang.'

- Sven Jansen (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden): ‘Slim Watermanagement is geslaagd als de sturing van het regionaal overstijgende watersysteem vanuit de haarvaten en regio-overstijgend is geoptimaliseerd, maar ook beheersbaar is voor de mens en met borging van kennis, zodat ook de grenzen van het watersysteem inzichtelijk zijn.’
- Natalie van Veen (Rijkswaterstaat): Slim Watermanagement 2.0 is geslaagd als:
 - (beleids)keuzes op een hoger niveau gevoed worden met de kennis op operationeel niveau;
 - we ook buiten ons kernteam Slim WM kunnen samenwerken en voldoende informatie delen;
 - als onze ambities ook haalbaar blijven om uit te voeren in de praktijk.
- Gerben Dekker (Rijkswaterstaat): ‘Slim WM is geslaagd als het als programma overbodig is en als een reguliere werkwijze is ingebed in onze organisaties.’
- Wouter Quist: ‘Met elkaar verbreden in verbondenheid, ook als het spannend is. Relationeel en inhoudelijk, intern en extern.’

We klaren het samen

Tijdens de afsluiting krijgen de deelnemers nog een laatste poll-vraag: wat neem je mee uit deze regiodag? Leo vat de resultaten samen: verbondenheid, kennis delen, energie & trots. Tot slot vraagt hij aan Lineke Tiemens, voorzitter van de kerngroep regio Rijn-Maasmonding, wat zij meeneemt uit het webinar. ‘Ik vond het een hele inspirerende regiodag’, vertelt Lineke. ‘Erg fijn om de betrokkenheid van iedereen te zien – van peilbeheerders tot kerngroep en van directeuren tot aanpalende regio’s. Ik ben trots dat ik deel mag uitmaken van Slim Watermanagement. Dat ik weet wie er aan de andere kant zit als het erop aankomt, dat ik weet dat we het samen zullen klaren.’

Bekijk de vlogs van de regiodag Rijn-Maasmonding via [deze link!](#)